

A MER kérdőív változásai

Minőségellenőrzési Konferencia
2022. június 24.

Csanaky Tünde
a Minőségellenőrzési Bizottság tagja

Mi változott?

- 2021. 06.18-án és 2021.10.01-én az elnökség elfogadta a szerkezetében nem változó, de tartalmában megújult valamennyi MER kérdőívet.
- Hosszú idő után aktuális lett a MER kérdőívek megváltoztatása.
- Egyrészt, hogy jobban kövesse a könyvvizsgáló által elkészített és alkalmazott szabályzatot, másrészt a megváltozott elvárásoknak és követelményeknek a minőségi munka előtérbe helyezésével segítse, hogy a könyvvizsgálók minél magasabb színvonalú és bizonyosságot nyújtó szolgáltatást tudjanak nyújtani.

MER kérdőívek

- Módosításának legfőbb **célja** volt hogy a könyvvizsgáló olyan minőségellenőrzési rendszert hozzon létre és tartson fent, amely kellő bizonyosságot nyújt számára, hogy a könyvvizsgáló és társasága megfelel a szakmai standardoknak, és a kiadott jelentései az adott körülmények között helytállóak.

Egy jól működő minőségellenőrzési rendszer a könyvvizsgáló illetve a könyvvizsgáló társaság felelőssége!

MER Szabályzat

- A szabályzat minta letölthető az MKVK honlapjáról, azonban nem lehet egy mintát alkalmazni „**testre szabás**” nélkül. A saját szabályzatban a kidolgozott politikát és az eljárások jellegét és terjedelmét a társaság mérete, működési jellemzői, hálózathoz tartozása határozza meg.
- **A cél:** könyvvizsgálati standardoknak megfelelő könyvvizsgálat, és ennek eredményeképpen az adott körülmények között megfelelő jelentés kiadása – az elvárt minőség biztosítása.

MER Szabályzat

- Ha bármi változik a társaság működését befolyásoló körülményekben, vagy a könyvvizsgálati eljárások végrehajtásában, a **változásokat át kell vezetni** a szabályzaton. Célszerű **évente felülvizsgálni** (hasonlóan a számviteli politikához), és a felülvizsgálat eredményét dokumentálni, akár egyszerű módosítás, akár újra egységes szerkezetbe való elkészítéssel.

MER Szabályzat

- Fontos felhívunk a könyvvizsgálók figyelmét, hogy könyvvizsgálati munkájának **alapdokumentuma** a szabályzata lesz, ha ezt **nem készíti el**, vagy **nem alkalmazza** a benne foglaltakat, akkor hiába van megfelelő eljárásokat tartalmazó aktualizált szabályzata.

MER Szabályzat

- Fontos hangsúlyozni továbbá, hogy a szabályzatban szereplő könyvvizsgálati folyamat dokumentálásra vonatkozó eljárások **pontos, és megfelelő részletezettségű leírása és annak gyakorlati alkalmazása** fogja elősegíteni a könyvvizsgálati munkát.

MER Szabályzat

- Kellő hangsúlyt kell fektetni a megbízások végrehajtásánál a könyvvizsgálati munka minden szakaszában a minőség biztosítására, kihangsúlyozva a könyvvizsgáló felelősségét is.

MER Szabályzat

- A MER szabályzat vizsgálatánál mindig kapcsolat van az egyedi dosszié vizsgálatával, ennek kiválasztása jogviszony egyezőség alapján történik.
- **„Tulajdonképpen mondhatjuk azt, hogy nincs egyedi vizsgálat MER nélkül”.**

MER Kérdőív

A kérdőív jogszabályi és a szabályozási környezete:

- **Kkt.:** a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. Törvény
- **MNKS:** Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standard a nemzetközi könyvvizsgálati és minőségellenőrzési standardok alkalmazásáról
- **ISQC1.:** 1. témaszámú "Minőségellenőrzés a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatával és átvilágításával, valamint az egyéb bizonyosságot nyújtó és kapcsolódó szolgáltatási megbízások végrehajtásával foglalkozó társaságok esetében" című nemzetközi minőségellenőrzési standard

MER Kérdőív szerkezete

A kérdőív szerkezete nem változott: (egy-egy fejezetben a kérdések száma igen)

Kérdőív szerkezete

1. **A minőségellenőrzéssel kapcsolatos szabályozási követelmények**
2. **Etikai követelmények és eljárások**
3. **Megbízások elfogadása és megtartása-emberi erőforrások**
4. **A megbízás végrehajtásával kapcsolatos minőségi követelmények**
5. **Dokumentálás**
6. **A belső ellenőrzési rendszer és a könyvvizsgálói munka megfelelő minőségének figyelemmel kísérése**

1. A minőségellenőrzéssel kapcsolatos szabályozási követelmények

1. A minőségellenőrzéssel kapcsolatos szabályozási követelmények

Ebben a fejezetben a kérdések a szabályozás elméleti követelményeit foglalja össze:

- Úgymint: a könyvvizsgáló bemutatta-e társaságát, minősítéseit, egyéb sajátosságait.
- Esetleges hálózati tagság esetén a közös ismérveket, üzleti politikát, akár közös márkanévet illetve a szakmai erőforrásokat is ismertetnie kell.
- Működési jellemzői között a minőség elengedhetetlen követelményét ki kell hangsúlyoznia, fontos a vezetés felelőssége, hogy a végrehajtott munka minőségét semmilyen körülmény, akár kereskedelmi szempontok se írják felül.
- A könyvvizsgáló évente megerősítette-e a függetlenségi követelményeket és az esetleges munkatársaitól is megkapta-e a megerősítést.
- A szabályzat a könyvvizsgálói munka minden szakaszára tartalmaz dokumentációs rendszer előírást, akár maga a számítógépes szoftver adatlapjai tekintetében, akár saját készítésű munkapapírok alkalmazásával, ellenőrző listák készítésével.
- Külső szakértő, minőségellenőr bevonására vonatkozó szabályok

2. Etikai követelmények és eljárások

2. Etikai követelmények és eljárások

A kérdések az etikai követelményekre és eljárásokra irányulnak:

- A konkrét megbízások elfogadására és megtartására a könyvvizsgálónak olyan politikát és olyan eljárásokat kell kidolgoznia, amelyek úgy vannak kialakítva, hogy kellő bizonyosságot nyújtsanak számára, hogy csak olyan megbízásokat fogadjon el, amelyhez rendelkezik megfelelő képességekkel, erőforrásokkal és meg tud felelni az etikai követelményeknek is.
- A könyvvizsgálónak vezetnie kell a függetlenséghez, összeférhetetlenséghez kapcsolódó nyilvántartásait, ezeket évente aktualizálnia kell.
- Fontos, hogy mindig megfelelő információ birtokában tudjon lépéseket tenni a függetlenséget veszélyeztető körülmények beazonosításában.

3. Megbízások elfogadása és megtartása- emberi erőforrások

3. Megbízások elfogadása és megtartása-emberi erőforrások

- Ügyfél elfogadás és megtartása szabályozásának megfelelően történt-e.
- A megbízástól való visszalépés szabályai szabályozásra kerülte-e, betartva a standard és az ide vonatkozó jogszabályok előírásait.

4. A megbízás végrehajtásával kapcsolatos minőségi követelmények

4. A megbízás végrehajtásával kapcsolatos minőségi követelmények

A legnagyobb változás, a kérdések között ebben a fejezetben történt.

- A kérdések közé bekerült az úgynevezett „**vétókérdés**” (4/1. kérdés).
- A belső minőségellenőrzési rendszer értékelésekor sajátos eljárás és értékelés történik akkor, ha a minőségellenőr megállapítása szerint a könyvvizsgáló szolgáltató nem megfelelően alkalmazta • a jogszabályokban, valamint a standardokban foglaltakat, és/vagy • a belső szabályzatában rögzített saját minőségbiztosítási eljárásait és módszerét a megbízás(ok) végrehajtása során.
- A vonatkozó kérdésre adott „NEM” válasz esetén a megbízás eredményének kiszámításakor az alkalmazott kérdőív igen és a nem válaszai összes darabszámának **35 %-ával** kell megnövelni a figyelembe vett kérdésszámot.
- A kérdésnél azt vizsgáljuk, hogy a könyvvizsgáló a kiválasztott megbízásánál ugyanazokat a dokumentációs papírokat, ellenőrző listákat használta-e munkája során, amelyet a szabályzata tartalmaz.
- Az áttekintő listákat alkalmazta-e az elvégzett munka során.
- A levont következtetések dokumentáltak-e és bemutatják-e végrehajtott munkát.
- Az asszisztensek bevonását a szabályzat tartalmazza-e
- Külső szakértő és független minőségellenőr munkája a szabályzatban szereplő leírások alapján történt-e.
- Hálózati tagság esetén a hálózat előírásai és követelményei betartásra kerültek-e.

4. A megbízás végrehajtásával kapcsolatos minőségi követelmények

4.1. kérdés

Megfelelően alkalmazta-e a könyvvizsgáló a jogszabályokban, valamint a standardokban foglaltakat a megbízások végrehajtása során? Alkalmazta-e a belső szabályzatában rögzített saját minőségbiztosítási eljárásait és módszerét (pl. vásárolt könyvvizsgálói szoftver vagy saját készítésű dokumentációs rendszer használatával) a végrehajtás és annak dokumentálása során a könyvvizsgálati munka minden szakaszára, úgy, mint a) megbízás elfogadása, b) a megbízó megismerése, a kockázatok felmérése c) a könyvvizsgálati munka megtervezése, a jelentős területek meghatározása, a munkaprogram összeállítása, d) az elvégzett munka dokumentálása e) a könyvvizsgálati munka dokumentumainak áttekintése, f) a következtetések levonása, a vélemény kialakítása, g) a jelentés megfogalmazása?

A kérdésre adott IGEN válasz egy pontnak számít, míg a NEM válasz esetén a megbízás eredményének kiszámításakor az igen és nem válaszok összes darabszámának 35 %-ával kell megnövelni a figyelembe vett kérdésszámot.

Még az 1.6. kérdésnél azt vizsgáltuk, hogy szerepel-e a szabályzatában a könyvvizsgálói munka minden szintjére kiterjesztett dokumentáció, itt most azt vizsgáljuk, hogy a könyvvizsgáló a kiválasztott megbízásánál ugyanezeket a dokumentációs papírokat, ellenőrző listákat használta-e munkája során.

Ez a kérdésünk lett az úgynevezett „VÉTÓKÉRDÉS”, „NEM” válasz esetén az igen és nem válaszok összes darabszámának 35 %-ával megnöveljük a kérdésszámot és így számítjuk ki az eredményt.

5. Dokumentálás

5. Dokumentálás

Nagy hangsúlyt kapott

- az archiválás,
- a bizalmas kezelés,
- a biztonságos megőrzés, és a visszakeresés szabályozása, és ezek betartása

6. A belső ellenőrzési rendszer és könyvvizsgálói munka megfelelő minőségének figyelemmel kísérése

6. A belső ellenőrzési rendszer és a könyvvizsgálói munka megfelelő minőségének figyelemmel kísérése

- A munkával kapcsolatos visszajelzések dokumentálása
- Az ügyfelek, megbízók pontos MNKS szerinti nyilvántartása

MNKS 27. pontja:

„ A könyvvizsgáló szolgáltatónak nyilván kell tartania az egyes könyvvizsgálati ügyfelekről az alábbi adatokat:

- a) az ügyfél nevét, címét és tevékenységének helyét;
- b) könyvvizsgáló cég esetében a fő könyvvizsgáló partner nevét;
- c) a jogszabályban előírt könyvvizgálatért – ideértve a csoportkönyvvizgálatért –, valamint az egyéb szolgáltatásokért az egyes üzleti években felszámított díjakat. „

Leggyakoribb hiányosságok

- A függetlenségi követelményeknek való megfelelést **évente** meg kell erősítenie a könyvvizsgálónak és a bevont asszisztenseknek, szakértőknek.
- Szabályozni kell az **ügyfélkapcsolat elfogadására, megszakítására** vonatkozó eljárást.
- Szabályozni kell a **felkérendő független szakértő, minőségvizsgáló** alkalmazásának szempontjait.
- A bemutatott és szabályozott dokumentálási rendszer minden könyvvizsgálati szakaszban alkalmazni kell
- Dokumentálni kell a **munkával kapcsolatos visszajelzések** (megbízó, kamarai minőségellenőrzés) értékelését, valamint a megfelelő minőségű könyvvizsgálat érdekében teendő szükséges intézkedéseket.
- Asszisztensek alkalmazása esetén nincs dokumentálva a szabályzat asszisztensek általi megismerése, az asszisztensek által elvégzett munka ellenőrzése, az **asszisztensek oktatása**.
- A munkával kapcsolatos **visszajelzések értékelése**- minőség biztosítása
- A **megbízók listája**, nyilvántartása, dokumentációja MNKS szerint

MER

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a kérdőív megváltoztatása a gyakorlatban elvégzett munka ellenőrzését preferálja összhangban a szabályozással.

Nem elegendő a megfelelő eljárásokat tartalmazó, aktualizált szabályzat, az abban leírtakat alkalmazni is kell!

Köszönöm szépen a figyelmet!